

#tuitsdecultura

Huyen de una guerra, se juegan la vida en el mar y aún hay quienes les llaman invasores. Pasas por #Lesbos...

@Gualtafran
Francisco Gualta Corresponsal de prensa

Tania Balló: "Las mujeres tenemos derecho de actuar pero no de tener poder" <http://ondace.ro/lqr34>

@OndaCero
Onda Cero Emissora de ràdio

En la mort de Dolors Condom: de fragilitat fortíssima, gran amiga de la cultura, del país i dels seus molts amics. La trobaré a faltar.

@jmterricabras
Josep Maria Terricabras Filòsof

Círon: Els paisatges i la natura no són més que una fugida fora del temps. Paisatges olotins: Teixidor!

@lauraborràs
Laura Borràs Directora de l'ILC

arribava una onada cada vegada més lenta. Després va venir el boom econòmic dels seixanta. Al sud va arribar només un rierol, una mica brut. El sud sempre ha viscut com de reflex. No se li ha donat mai la possibilitat de viure per si mateix.

Com recorda el feixisme?

Fins als 16 anys vaig ser un jove feixista totalment convençut. Pensi que amb 10 anys, durant la guerra d'Abissínia, vaig escriure una carta oferint-me voluntari a Mussolini. I em va contestar dient que era massa jove per anar a la guerra, però em va desitjar que creixés sa i fort pel bé d'Itàlia, perquè probablement em necessitaria en el futur. La firma tenia la M de Mussolini. Però amb 16 anys vaig començar a canviar la meua opinió sobre el feixisme. Vaig tornar transformat de Florència, on vaig assistir a l'assemblea mundial de la joventut feixista. Era la primavera del 1942. Erem joves de tots els països conquerits per Alemanya. El cap de les joventuts hitlerianes va pronunciar un discurs de dues hores sobre el que seria l'Europa del futur. Mentre l'escoltava vaig sentir que em moria. Pensava en tots uniformats llegint un sol llibre, *Mein Kampf*. Jo tenia moltes petites pàtries. Llegia com un boig. Tenia el meu Gógol, el meu André Gide. Vaig tornar a Sicília terroritzat. I

EL GÈNERE NEGRE

"La realitat sempre és pitjor que la ficció; a la novel·la sempre hi ha una solució"

INFANTESA A SICÍLIA

"La meua àvia Elvira em va obrir la ment a la fantasia i a la invenció"

després vaig tenir la sort de trobar un llibre, *La condició humana*, d'André Malraux. Des d'aleshores vaig canviar completament.

Vostè ha dit que va aprendre molt de la seva àvia Elvira, que va aprendre a narrar.

A narrar i a fantasiejar. De vegades anàvem al camp i veia un grill. "Veus, aquest grill és diu Giovanni, saluda!", em deia. S'inventava històries espontàniament i també paraules. Ella em va obrir la ment a la fantasia, a la invenció.

Com aconsegueix ser tan prolífic?

Sent sistemàtic. Jo sóc un treballador de l'escriptura. Durant anys em vaig aixecar a les 6.30 del matí. Ara no tan d'hora. Noto la pesadesa de l'edat. A les 7.30 estava afeitat, vestit i a punt per sortir. Sense això no aconseguia escriure. Llavors em posava davant de la màquina i treballava sense interrupció tres o quatre hores. Si un espera la inspiració per escriure una pàgina, triga cinc anys per a un llibre. Jo, com Georges Simenon, estic convençut que la narració neix de la mateixa narració, d'escriure.

En la sèrie d'en Montalbano hi ha amor, sexe. En Montalbano és fidel, però a la seva manera. Sí, a la seva manera. Podem dir que

Sicília, gastrònom, lector

ANÀLISI

Robert Saladrige

Com es pot saber quan comença una addicció? No és possible precisar-ho. I tampoc no crec que tingui gaire importància. El cas és que amb molt bon gust em declaro addicte al gratat de novel·les i relats curts que des del 1994 l'autor sicilià Andrea Camilleri ha fet protagonitzar al comissari Salvo Montalbano. No recordo els llibres que hauré llegit amb creixent fruïció, ni des de quan el personatge em té atrapat sense deixar-me anar fins ara mateix. Tampoc no goso concretar quins trets o atributs seus van

resistència a la seducció d'un personatge, policia per ser més exacte, que trenca motllos de tota mena i les aventures del qual són publicades a Itàlia per un editor selecte de la talla de Sellerio?

Però la meua confessió no acaba aquí. En algun moment imprecís vaig descobrir l'existència d'una formidable sèrie de la RAI dedicada als casos del comissari Montalbano, una trentena

Com es pot oposar resistència a la seducció d'un personatge, policia, que trenca motllos?

tot, no em resulten feixucs. I és que cada un conté un món en la història que narra. El món circular i provincial de Vigata, a la província de Montelusa –els dos espais imaginaris–; el món personal d'en Montalbano i del seu equip d'agents, alguns amb biografies definides; la burgesia local; els dominis de la màfia, i l'omnipresència del mar, des del moment en què la casa d'en Montalbano s'obre directament a la platja –ell sol nedar-hi cada matí i deixa que els pensaments s'enlacin sobre la ratlla de l'horitzó a trenc d'alba o al final del dia, quan el sol s'enfonsa a les aigües–.

Potser el més difícil d'entendre és que amb el temps he trobat uns quants amics dels dos sexes que compar-

ALEX CARCIA

Camilleri rep el premi de novel·la negra Manuel Vázquez Montalbán al saló de Cent, el 2014

cridar la meua atenció. Potser el fet de llegir que Camilleri havia triat el cognom Montalbano –el nom, Salvo, és molt habitual a Sicília– en homenatge al nostre Manolo Vázquez Montalbán i que va construir Salvo Montalbano tenint al pensament el Pepe Carvalho del Manolo: tot i que és del cos de policia estatal, en Montalbano es mostra heterodox en els seus procediments quan li convé, es delecta amb la bona taula (pasta i molts acabats de pescar), defugiu els compromisos emocionals de llarga durada (amb la Livia), s'empassa llibres amb avidesa de vicis, accepta reptes mentals i amb certa freqüència, des de dalt d'una roca al port de Vigata, davant el mar dels grecs, reflexiona i filosofa. Com es pot oposar

En algun moment vaig descobrir la formidable sèrie de la RAI dels casos d'en Montalbano

de capítols rodats sota la supervisió de Camilleri en meravellosos i desolats paratges sicilians, i protagonitzada per un actor romà, Luca Zingaretti, capaç de mesclar en pantalla l'italià i els girs del dialecte sicilià, que des del primer cop que el veus acceptes que ell i només ell és la imatge única i ja inqüestionable d'en Montalbano. Alguns episodis potser els hauré vist tres i quatre vegades –com *El perro de terracota*– i, així i

teixen amb mi el culte a Montalbano-Zingaretti-Camilleri, la majoria a partir de la lectura dels llibres, però –vet aquí el fet curiós– sense donar-los prioritat absoluta. Poques vegades passa una cosa semblant. Pensa que a Andrea Camilleri tal volta li agradaria saber que aquí, en aquesta Catalunya mediterrània del seu recordat Vázquez Montalbán, hi ha una petita comunitat de gent que tenen per denominador comú, al marge de l'amistat, el seguiment d'unes novel·les de gènere que superen els tòpics del gènere, i d'una sèrie televisiva amb personalitat pròpia que imposa la seva llei més enllà del que és previsible. Per fortuna això és talment així. Per què tractar de raonar-ho?

es concedeix certes llibertats. Però és fidel, no hi ha dubte. Ella [la Livia], la nòvia, és la dona de la seva vida.

Creu que la fidelitat és una virtut important en la vida?

Segons el que s'entengui per fidelitat. La fidelitat cega de creure, obeir i combatre és absurda. Cal ser fidel amb raciocini, saber que aquella és la boia fonamental de la teua vida. Pots abandonar-la i agafar-te a una altra boia més petita durant poc temps, però el suport central és un.

Quanta part d'en Montalbano reflecteix la seva personalitat?

La meua, res. Però la meua dona, al cinquè llibre de la sèrie, em va dir: "T'adones que estàs fent un gran retrat del teu pare, a través d'en Montalbano?". Era cert. Per a mi va ser una revelació. No me n'havia adonat. Les relacions d'en Montalbano amb els seus col·laboradors a la comissaria, la manera de mantenir-se lleial a la paraula donada, la ironia, aquestes coses eren del meu pare.

Per què li agrada al públic llegir sobre delictes greus?

Com si no n'hagués prou a la realitat! La ficció literària sempre està per sota de la realitat. La realitat sempre és pitjor del que un pot explicar. Potser, el fet que es resolgui un cas és una espècie de compensació. Potser amb la novel·la compen-

SOTA EL FEIXISME

"Amb 10 anys em vaig oferir a Mussolini a anar a Abissínia, però més tard vaig canviar d'idea"

FAMA I DINERS

"L'èxit em va arribar a una edat madura i no ha canviat la meua vida ni un mil·límetre"

sen l'horror en què estem obligats a viure quotidianament. A la novel·la hi ha una solució, una sortida.

L'èxit li va arribar a una edat avançada. L'impacte va ser menys fort que si hagués estat jove?

A mi em va arribar a una edat veritablement madura. Així que no ha canviat ni un mil·límetre la meua vida. Tampoc la vida de la meua dona. Què ens ha donat? Ens ha donat diners. Però la meua dona mai no ha volgut joies ni abrics de pells. M'ha permès comprar pisos per a les filles, per als néts. Això és bellíssim. Mentre els bancs italians no facin fallida, viurem amb tranquil·litat. I si passa, paciència. Ha, ha. Ni la Rosetta [la seva dona] ni jo no hem donat mai importància als diners.

És difícil acceptar l'edat?

No. Però sí que fan nosa les malalties de l'edat, el fet de quedar-se sec, per exemple. Quan neixes et donen un bitllet, un tiquet, i allà està tot inclòs: la joventut, la vellesa, la malaltia, la mort. És inútil desesperar-se perquè tot arriba. La millor manera d'afrontar la vellesa era preparar-se per renunciar a unes quantes coses. I llestos. Jo no he entrat en una crisi. Per què ho hauria de fer? Intento cuidar-me tan bé com puc, així és.